

Forfatter: Steffens, Henrich

Titel: Udrag fra Indledning til filosofiske Forelæsninger af Henrich Steffens

Citation: Steffens, Henrich: "Indledning til filosofiske Forelæsninger", i Steffens, Henrich: *Indledning til filosofiske Forelæsninger*, udg. af Johnny Kondrup ; Flemming Lundgreen-Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1996, s. 173. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-steffens01val-shoot-idm140622392947328/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Indledning til filosofiske Forelæsninger

og Friedrich von Hardenberg (alias Novalis). Dertil kom Friedrich Schleiermacher, der ganske vist boede i Berlin, men stod i levende forbindelse med Jena. Inden for kredsen, der også rummede sine fraktioner, knyttede Steffens sig dog nærmest til Schelling, der igen stod Goethe nærmere end de øvrige. Steffens havde sine forbehold over for de tegn på subjektivism, vilkårlighed, ironi og skepticisme, som han fandt hos Fichte, brødrene Schlegel og Novalis. Måske fordi de lå ham så nær, at han måtte besværge dem med bekendelser til ligevægten.

Mens Steffens befandt sig i Jena, forefaldt en berømt episode, som på én gang viser, hvor ængsteligt myndighederne holdt øje med den frembrydende romantik, og hvor naturligt Steffens faldt ind i romantikernes kreds. Fichte blev på grund af sine udtalelser om, at Gud ikke kunne adskilles fra det universelle jeg, beskyldt for ateisme. Beskyldningerne nåede hoffet i Weimar, som ikke mente at kunne ignorere dem, og Fichtes stilling blev usikker. I denne situation forfattede Steffens en bønsskrivelse til hertug Karl August og foranstaltede en underskriftindsamling blandt de studerende – ikke fordi han personligt eller intellektuelt stod Fichte særligt nær, men fordi han ville hindre et overgreb mod filosofiens frihed. Også Goethe prøvede at bilægge sagen, men forgæves, og Fichte måtte forlade sit professorat i 1799. At Steffens samme år, da der var tale om at sikre Fichte et kald i Danmark, over for Schelling karakteriserede sine landsmænd som mægeblige molboer (abderiter), viser kun, hvor tynde vægge der i hans personlighed var mellem tvivlsomme egenskaber og utvivlsomt gode.

I selve Jena opholdt Steffens sig et års tid indtil foråret 1799; så rejste han til Freiberg i Sachsen for at studere på